

SCI-CONF.COM.UA

EURASIAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

**PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MAY 8-10, 2022**

**BARCELONA
2022**

EURASIAN SCIENTIFIC DISCUSSIONS

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

Barcelona, Spain

8-10 May 2022

Barcelona, Spain

2022

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Eurasian scientific discussions” (May 8-10, 2022) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2022. 403 p.

ISBN 978-84-15927-32-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Eurasian scientific discussions. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-eurasian-scientific-discussions-8-10-maya-2022-goda-barselona-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: barca@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 Barca Academy Publishing ®

©2022 Authors of the articles

37. *Коломійцев О. В., Комаров В. О.* 192
 ДІАГНОСТИКА КРИЛА ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТУ ІЗ
 ВИКОРИСТАННЯМ МОДАЛЬНОГО АНАЛІЗУ
38. *Кузьменко А. І., Василенко Д. Д., Тюкіль Д. Д.* 199
 ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ МОНТЕ-КАРЛО ДЛЯ
 РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ ЗМЕНШЕННЯ ПРОСТОЇВ
 АВТОМОБІЛІВ НА СКЛАДІ ПП «ОЛІЯР»
39. *Подопригора А. А., Михайлуца О. М.* 206
 РОЗРОБКА КРОС-ПЛАТФОРМНИХ ЗАСТОСУНКІВ З
 ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ XAMARIN
40. *Семків О. М., Сухарькова О. І.* 209
 КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ РУХУ МАЯТНИКОВИХ
 АНАЛОГІВ ІНЕРЦІОЇДА В.М.ТОЛЧИНА
41. *Чайніков С. І., Василевський А. А.* 219
 ОПТИМІЗАЦІЯ ТРИВИМІРНОЇ ГРАФІКИ У ВЕБ РОЗРОБЦІ

GEOGRAPHICAL SCIENCES

42. *Манько А. М., Процюк В. О.* 222
 ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО
 ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ (1885 – 1990 РР)

ARCHITECTURE

43. *Васьківська К. В., Прокопишак С. Б.* 229
 ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРНОГО
 ПРОЕКТУВАННЯ
44. *Мамедов Наби Юсиф оглы, Нагиев Низами Гасан оглы* 234
 АНАЛИЗ КАПИТАЛЬНЫХ ВЛОЖЕНИЙ В СИСТЕМЫ
 ИНЖЕНЕРНОГО ОБОРУДОВАНИЯ НОВЫХ ГОРОДОВ И
 ПЕРСПЕКТИВЫ ИХ РАЗВИТИЯ

PEDAGOGICAL SCIENCES

45. *Asadov Mubariz Khasay* 236
 WAYS TO USE THE MODEL IN SOLVING TEXT PROBLEMS
46. *Miroshnik L. V., Hetmanets H. O., Matsapura L. V.* 242
 INTERNATIONAL STUDENTS CHALLENGES IN ADJUSTING TO
 ONLINE LEARNING PROBLEMS
47. *Parkhomenko O., Mokhonko M., Velyka T.* 248
 IMPLEMENTATION OF THE ALGORITHM TO CALCULATE THE
 SQUARE ARITHMETIC ROOT IN GOOGLE SHEETS AS A
 METHODOLOGICAL TECHNIQUE
48. *Tkachenko E. V., Aqib Muhammad* 254
 THE FOREIGN STUDENTS HIGHER BRAIN FUNCTIONS' AND
 PSYCHOLOGICAL STATUS' DISTINGUISHING FEATURES
 DURING REMOTE LEARNING AND SOME EDUCATIVE
 APPROACHES IN DEPENDENCE ON THEM

GEOGRAPHICAL SCIENCES

УДК 911.3

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ (1885 – 1990 РР)

Манько Андрій Михайлович

кандидат географічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Львів, Україна,

Процюк Вадим Олегович

студент магістр,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
Львів, Україна

Вступ. Розглядається історія виникнення спортивно-оздоровчого туризму в Україні. Охарактеризовано та проаналізовано спортивно-оздоровчий туризм України в 1885 – 1990 роках.

Ключові слова: туризм, історія спортивно-оздоровчого туризму, спортивно-оздоровчий туризм, туристична інфраструктура, Україна.

Ціль роботи. Проаналізувати історію спортивно-оздоровчого туризму України в 1885 – 1990 роках. Визначити та удосконалити структуру та зміст підготовки професійних кадрів, недосконалість програмно-нормативної і правової бази, а також недостатня увага до цього виду туризму з боку держави і слабка популяризація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Щодо аналізу останніх досліджень і публікацій, то значний внесок в дослідження спортивно-оздоровчого туризму зробили такі автори, як Грабовський, О. Скалій, Т. Скалій, В., О. Колотуха, О. Дмитрук, Ю. Щур, М. Гамкало, А. Манько, П. Романів та інші [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7].

Постановка завдання. Метою статті є дослідження, оцінка та аналіз спортивно-оздоровчого туризму України в 1885 – 1990 роках.

Матеріали та методи. В нашому дослідженні ми використовували таку методи як: польові, опитування, статистичні, аналіз стану та розвитку спортивно-оздоровчого туризму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виникнення перших туристичних організацій в Україні припало на другу половину XIX століття.

У 1885 р. в Києві було утворено Туринг-клуб, а в 1890 р., в Одесі організовується Кримський гірський клуб. Цей клуб займався організацією подорожей у гори, а також екскурсіями.

Розвиток туризму в XIX ст., зокрема на західноукраїнських землях, автори справедливо пов'язують з національно-культурним відродженням, яке завдячує, зокрема, таким відомим мандрівникам і діячам української культури, як Яків Головацький, Іван Вагилевич, Іван Франко, Іван Нечуй-Левицький.

На Станіславщині перше спортивно-пожежне товариство “Січ” було засновано у 1910 році. Воно організовувало екскурсії, походи, під час яких молодь навчалася орієнтуватись на місцевості, складати картосхеми, ставити намети, розпалювати вогнища, тощо.

У 1911 році виникло молодіжне товариство “Пласт”, члени якого під час туристичних походів виробляли навички участі в таборванні, рятівництві.

Перші “пластові” гуртки в Галичині було засновано у Львові П.Франком та І. Чмолою в 1911 році, але офіційним початком “Пласту” вважають день першої присяги “пластового гуртка” при Академічній гімназії у Львові 12 квітня 1912 року.

Найголовнішим напрямком діяльності “Пласту” були туристські походи та створення мандрівних і постійних таборів, де молодь набувала фізичного й військового вишколу, підвищувала свою національну свідомість.

У 20-х роках XX ст. зі зростанням чисельності аматорів пізнавального мандрівництва, перед його організаторами постала потреба об'єднати зусилля

окремих туристів у єдиній організації. Таким об'єднанням стало краєзнавчо-туристське товариство “Плаї”, засноване у жовтні 1924 року у Львові.

У квітні 1910 року група любителів мандрівок міста Станіслава сформувала організаційний комітет для створення товариства “Чорногора”.

Результати та обговорення. Отже, спортивно-оздоровчий туризм в Україні досягнув певних успіхів ще у довоєнний період. Це, зокрема, організація гірської секції при Будинку Вчених з першими сходженнями, круговими перевальними походами на Кавказі, перші маршрути на розбірних байдарках по річках України, пішохідні маршрути по Київщині тощо. У 1930-х рр. створюються перші туристські гуртки в Інституті фізики, Інституті геологічних наук, Інституті електрозварювання та ін. Його подальший розвиток активізується після завершення Другої світової війни та відбудови народного господарства на початку 1950-х рр.

Відновлювати роботу спортивно-оздоровчого туризму доводилось у складних умовах. Так, наприклад, у 1951 р. туристське господарство України налічувало лише 9 турбаз, не було жодного пункту прокату туристського спорядження, необхідного для подорожей; бракувало кваліфікованих інструкторських кадрів, здатних повести групи до віддалених цікавих районів.

До 1952 р. спортивно-оздоровчий туризм в Україні входив до системи альпінізму. Туризм і альпінізм було об'єднано в єдину секцію при Республіканському комітеті з фізичної культури та спорту. Роботою секції з 1938 р. керував Михайло Тимофійович Погребецький – відомий вчений-географ, Почесний майстер спорту з альпінізму, керівник і організатор численних експедицій, шкіл інструкторів, таборів підвищення спортивної майстерності. У повоєнний час його заступником було обрано Раппа Юрія Вікторовича, інструктора альпінізму і туризму. Ю.В. Рапп починав свій шлях у туризмі в Харкові в 1930 р. Влітку 1930 р. група студентів Харківського математичного фізико-хімічного інституту здійснила водну подорож на байдарках по Дніпру з Києва до Херсона. Цей похід мав велике значення для

подальшого розвитку водного туризму. Він показав прекрасні туристські можливості байдарок.

Вперше було затверджено типові положення про міський (районний) туристський клуб. Також було введено в дію “Правила організації туристичних подорожей”, всі подорожі поділено в залежності від складності на п'ять категорій, замість колишніх трьох. Затверджено нові класифікаційні нормативи з туризму: “Турист”, “Турист III ступеня”, “Турист II ступеня”, “Турист I ступеня” та “Майстер туризму” (першим у Києві це звання одержав Б. Горлицький). Прийняті постанови, з одного боку, сприяли створенню розгалуженої управлінської структури, ставило під постійний контроль спортивно-оздоровчий туризм, регламентувало його діяльність, а з другого – дали якісний поштовх його розвитку: розбудовувалась туристична інфраструктура, збільшувалась кількість клубів тощо.

Під час чергової реорганізації керівництва туризмом у 1965 р. були створені штатні Ради з туризму і екскурсій, що увібрали в себе усі напрями цієї роботи, в першу чергу, господарчі, зв'язані з плановим туризмом, яким займалося раніше ліквідоване тепер ТЕУ (Туристсько-екскурсійне управління профспілок). Йому належали турбази.

Районні клуби туристів почали створюватися у 1964 р.

Зароджується і починає бурхливо розвиватися водний туризм. Колись це були нечисленні шлюпочні походи лише по Дніпру і Десні. Тепер походи на легких розбірних байдарках (“Ладога”, пізніше – “Салют” та ін.) дозволяють швидко освоювати малі річки України. Навчально-тренувальні збори водних туристів по Південному Бузі, в Карелії, тощо дають технічні навички, уміння подолання маршрути із складними порогами.

Цей вид туризму з часом ставав усе різноманітнішим. Ширше починають практикуватися складні комбіновані пішо-водні маршрути зі сплавом на плотах, цільнодерев'яних або на автомобільних камерах. Такий сплав по річках Сибіру і Далекого Сходу активно використовують групи клубу туристів Будинку Вчених, клубу “Медик”. Поступово байдарки починають витіснятися

на складних маршрутах гумовими надувними плотами (типу – “ЛАС” тощо.), більш безпечними на порогах.

У другій половині 1960-х і далі частина “старих” туристів “п’ятидесятників” відходить від спортивних походів і прилучається до “водно-сімейного” туризму. На спокійних річках і озерах Європейської частини України усе частіше з’являються флотилії байдарок, в яких разом з батьками подорожують їх діти, набуваючи змалку туристського досвіду. Так починають народжуватися туристські династії.

Створюються секції спелеотуризму. Проводяться тренувальні заняття на місцевості й у печерах. Організуються експедиції для пошуку і дослідження підземних порожнин на Тернопільщині, у Криму, Середній Азії.

Активізація туризму після проведення реорганізаційних заходів дала відчутні наслідки. На початку 1970-х рр. В Україні були вже Майстри спорту і Кандидати в майстри спорту з усіх видів туризму, в той час як до 1965 р. ці звання отримали лише три київські туристи.

Одним з основних завдань міських і районних туристичних клубів у 1960-1970-х рр. було підготовка туристичних кадрів для колективів фізкультури. Для навчальної роботи на зборах і семінарах, керівництву групами в туристичних таборах потрібні були інструктори. Спочатку секція туризму, а потім і клуб туристів використовували будь-яку можливість для реалізації цього завдання, направляючи на республіканські і всесоюзні збори своїх активних туристів. Але такі навчальні заходи усі потреби не задовольняли. Тому у 1962 р. групою ентузіастів на чолі з Юрієм Івановичем Козубом було організовано на громадських засадах Київську школу туризму.

У наступні два десятиліття нею керували О. Житницький, С. Коробков, М. Наместнік. Задовольняючи потреби розвитку туризму, школа туризму щорічно потроху збільшувала набори, відкривала свої філії при відомчих туристичних клубах. Якщо у 1963 р. в ній було підготовлено 30 осіб, у 1965 р. – 53 особи, у 1966 р. – 186 осіб, у 1968 р. – 233 особи, то у 1977 р. – вже 647. Згідно даних офіційної статистики за 1978 рік, кількісне співвідношення усіх

підготовлених туристичних кадрів (тур. організаторів, керівників походів і інструкторів) і тих, хто займається туризмом, складало пропорцію 1:22 .

У 1980-ті рр. Київська міська рада з туризму і екскурсій передала керівництво цією школою штатним працівникам, які до того до спортивно-оздоровчого туризму були непричетні. Повністю припинила своє існування школа туризму разом з ліквідацією Київського міського клубу туристів у 1991 р.

Висновки. У цій публікації фрагментарно показано лише деякі сторінки історії розвитку спортивно-оздоровчого туризму в Україні з повоєнних років до початку 1990-х. Залишилося мало документів. Переважно це матеріали особистих архівів і спогади людей, які були причетні до багатьох згаданих подій.

Отож, досліджуючи сторінки історії вітчизняного туризму, переймаючись внутрішньою енергією та ентузіазмом, щирою відданістю справі спортивно-оздоровчого туризму його ветеранів, з'являється переконання, що і в теперішній складний для туризму час спортивно-оздоровчий, активний туризм знайде свій розквіт та відродження у нових сучасних формах.

Література

1. Гамкало М., Романів П., Манько А. Розвиток туризму в басейні р. Дністер у контексті сталого розвитку // Сталий розвиток – стан та перспективи: матеріали міжнародного наукового симпозіуму SDEV' 2018 (28 лютого – 3 березня 2018 року, Львів-Славське, Україна). – Львів, 2018 – С. 296 – 299 URL: <http://ena.lp.edu.ua/handle/ntb/43318?mode=full>
2. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навч. пос. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 304 с. URL: <https://g.lekciya.com.ua/ /sport/494/index.html?page=21>
3. Дмитрук О.Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм. Навч. пос. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.:Альтпрес, 2008. – 280 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/40012>

4. Колотуха О.В. Спортивний туризм як вид спортивної діяльності: специфічні особливості та відмінності. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні і прикладні напрями розвитку туризму та рекреації в регіонах України» // Збірник наукових праць. – Кропивницький. – ЛА НАУ, 2018. – С.175-182. URL: <http://dspace.cuspu.edu.ua/>.pdf.
5. Манько А. М., Романів П. В., Монастирський В. Р. Сучасний стан та перспективи розвитку спортивно-оздоровчого туризму на Буковині // Людина та довкілля. Проблеми неоекології – Харків, 2021. – С. 43 – 55
6. Манько А. М., Процюк В. О. Перспективи розвитку спортивно-оздоровчого туризму в Чернівецькій області // Science, innovations and education: problems and prospects. CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. - С. 228 – 239
7. Офіційний сайт Федерації спортивного туризму України. URL: <https://www.fstu.com.ua/statutni-dokumenti/>.